

Broz-Boranićev pravopis, 1911.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Boranićev pravopis, 1951.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Hrvatski pravopis, 1943.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“ „Drašković je »Disertaciju« započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Novosadski pravopis, 1960.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Londonac, 1971	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Anić-Silićev pravopis, 2001.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Matićin pravopis, 2007.	„Drašković je >Disertaciju< započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“
Institutov pravopis, 2013.	„Drašković je ‚Disertaciju‘ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.“

Tablica 2. Novije pravilo – zamijeniti izvanjske navodnike drugom vrstom navodnika, različitom od unutrašnjih navodnika

Rečenica s autorskim navodnicima	Drašković je „Disertaciju“ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.
Babić-Finka -Mogušev pravopis, 1994.; Školski pravopis, 2005.; Babić-Mogušev pravopis, 2010.	»Drašković je „Disertaciju“ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.« Ili “Drašković je „Disertaciju“ započeo pisati s ponosnom tvrdnjom, kako mi imamo jezik, kojim se može izreći sve, što čovjek osjeća i misli.”

Sanda Ham

sham@ffos.hr

DOI <https://doi.org/10.22210/jezik.2023.70.20>

DARIVATI DRAGU OSOBU ILI DRAGOJ OSOBI?

U z blagdane ide i darivanje, barem nas tako uče promidžbene poruke. Slatkiši s omotima *volim te*, sitnice umotane u ukrasne papire sa srcima, crvene ukrasne trake, ružičasti plišanci za Valentinovo; borove grančice, kuglice, Djedice

Božićnjaci, orašari, božićni kolačići o Božiću i Novoj godini – sve zove da kupujemo, trošimo i darivamo.

Kako bilo da bilo, bili pokloni kupovni ili ih sami izrađivali, jedna od najčešćih riječi koja se čuje u blagdansko vrijeme jest *darivanje*. Darivati možemo *ženi cvijeće*, *ženu cvijećem*, a možemo li *darivati ženu*; *djeci poklone* pod bor i djecu *poklonima pod bor*,

ali možemo li *darivati djecu*? Odnosno, možemo li reći da smo *darovali ženu* ili *darovali djecu*, a da tko ne pomisli da smo svoju ženu i djecu darovali komu. Pitanje je, naravno gramatičko i značenjsko – može li se uz glagol darivati upotrijebiti imenica u akuzativu, a da taj akuzativ znači osobu kojoj darivamo, a ne ono što darivamo. Upotrijebimo li u akuzativu imenicu koja znači predmet ili biljku, posve je jasno da je to ono što darujemo – *darivati cvijeće ili knjige* (komu).

Suvremeni nam rječnici ne će dati jednoznačan odgovor. Naime, u rječnicima ne piše isto. Rječnik Leksikografskoga zavoda (2000.) navodi da je *darivati* nesvršeni glagol, *darovati* svršeni glagol, a za oba se glagola navodi: darivati ~ koga, ~ koga čime, ~ što komu. Vrh (Veliki rječnik hrvatskoga standardnoga jezika, ŠK, 2015.) ne navodi isto, u Vrhu se ne navodi izriječkom da možemo *darovati/darivati koga*. *Darovati* i *darivati* može se *knjiga komu*, *darivati* se može *koga čime* (*mališane igračkama i voćem*), *darovati što za što* (*Prihod od prodanih slika za obnovu Dubrovnika*.) ili *darovati komu što* (*Svetomu Ocu porculanski križ s pozlatom*). Međutim, ni u jednom rječniku nije zabilježeno da se može upotrijebiti samo dativ (bez akuzativa), primjerice: Za Valentinovo *darivamo dragim osobama*.

Dakle, *darivati/darovati* može biti s akuzativom i dativom, kažu suvremeni rječnici, pa nam za jednoznačan odgovor može li se *darovati koga* valja posegnuti u upotrebu. U suvremenom je jeziku *darovati koga* (*ženu, djecu, voljenu osobu*) izrazito često. Tako je bilo i u starijim razdobljima hrvatskoga jezika. Primjerice, u Augusta Šenoa: Valjda sam smjela *darivati mladoženju svoga*, u Josipa Kozarca: Niesam ja amo došao *prosjake darivati*, u Matka Pejića: *Darivao je zalutale*

i *one* koji su se izvezli na krivi put, u Lovre Katića: Zvonimir je kao i Krešimir *darivao samostan sv. Marije* u Zadru. Valja napomenuti da ovdje *samostan* ne znači zgradu u kojoj žive redovnici, nego znači redovnike. Tako i imenica *vrtić, škola, fakultet* ne znači zgrade, nego institucije ili one koji pohađaju te institucije, pa su primjeri: *darovati vrtić/školu* česti, osobito u naslovima novinskih članaka.

Ako je često, znači da je prihvaćeno, ali još uvijek ne znači i da je prihvatljivo – da je priopćajno posve jasno. Malo tko od nas pomislit će da darivajući *mladoženju, prosjake, zalutale, samostane* i *škole* zapravo njih komu darujemo – poruka će nam biti jasno prenesena – oni su ti kojima darujemo. Međutim, kada je riječ o životinjama, osobito kućnim ljubimcima, priopćajna je jasnoća dovedena u pitanje.

Suvremeno društvo oplemenjeno je brigom za kućne ljubimce – teorijski i praktično – odgajamo djecu u ljubavi prema životinjama, štitimo napuštene životinje u skloništima, udomljavamo ih. Objave i obavijesti poput ovih: *U doba darivanja darujte pse iz Riječkog azila i učinit ćete dobro djelo.*, *Darujte mačke i pse iz azila!* česte su u našem javnom prostoru, ali bez pomnijega čitanja teksta teško da ćemo shvatiti da nisu životinje te koje trebamo jedni drugima darivati, nego da su oni ti kojima treba darivati – hranu, šetnje, pokrivače.

Nesporazume je lako izbjeći, glagol *darivati/darovati* pruža nam mogućnost za to – uvijek možemo upotrijebiti dativ, a dativ vrlo jednoznačno znači osobu kojoj darivamo/darujemo – *darivati* i *darovati ženi, djeci, voljenoj osobi*. Tako posve jednoznačno postaje i *darivati napuštene životinje iz azila* – *darivati napuštenim životinjama iz azila*.

Sanda Ham

sham@ffos.hr

DOI <https://doi.org/10.22210/jezik.2023.70.21>